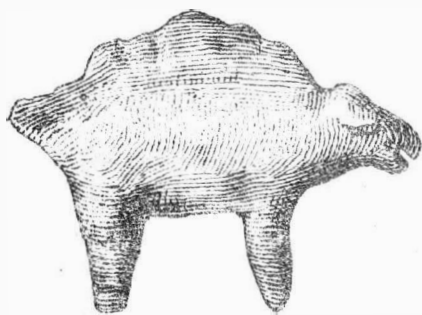

*ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
pobočka v Brně*

*přehled
výzkumů
1959*

BRNO 1960

PD 1520/1959 (1960.)

23243/60

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1959

- Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Stalinovy sady 19/23.
- Odpovědný redaktor: dr. Josef Poulík.
- Výkonný redaktor: dr. Jiří Říhovský.
- Redaktor: dr. Anna Medunová.
- Překlady: prom. hist. R. Tichý a E. Tichá.
- Kresby: Jaroslav Jaša.
- Na titulní stránce: Hliněná figurka z pohanského obětiště
v Mikulčicích.
- Vydáno jako rukopis - 300 kusů - neprodejné.

Zjišťovací výzkum v jeskyni "Liščí díra" u Hoštěnic.

Bohuslav Klíma

V letním období roku 1959 provedl Archeologický ústav ČSAV v Brně zjišťovací práce v jeskyni Liščí díra, ležící naproti Švédovu stolu nízko ve východní stráni Hádeckého potoka v jižním systému Moravského krasu. Jako malou a značně zavalenou prostorou ji objevil r. 1880 Fl. Koudelka, první výkop zde však provedl teprve později M. Kříž. Přímo ve vchodu otevřel úzkou sondu až na skalnaté dno. Poskytla mu sice zajímavý profil, ale pravěké osídlení ani kosti fosilních zvířat nezjistil. Skutečné stopy pobytu pravěkého člověka, a to eneolitickou palici z jeleního parohu, nikoli však "náčelnickou hůl", jak bylo původně uváděno, zde našel při jednom z dalších drobnějších kopání K. Bulla /J. Skutil, PA XXXV, 1927, 202/.

Při výzkumu jsme uvolnili znovu Křížovu sondu napříč ve vchodu, poněkud jsme ji rozšířili a prohloubili až na skalnaté dno v hloubce 450 cm od povrchu, a prozkoumali svrchní část sedimentů v západní polovině jeskyně téměř v celém jejím předpolí, chráněném širokým převisem. Při postupu prací jsme usnadnili i vstup do pokračujících jeskynních prostor, do kterých bylo možno až dosud proniknout jen nepatrným otvorem v závěru vstupní části. Také sledování převisu a zachycení pohřbených sintrových horizontů s krápníky naznačuje, že výklad dosažených výsledků bude velmi pozoruhodný pro další speleologický výzkum.

Studium sedimentů, které doplní analyzy vzorků, jež si odebral prof. J. Pelíšek, dospěje jistě k významným závěrům. Pod würmskými sprašovými polohami leží zde mocné jílovité hlíny pestrých rezivě hnědých barev s četnými vápnitými kongrecemi, vložkou jemných písků a na skalnatém podloží pak hrubé potoční písky a valouny, bohaté na limonit. Spraš W2 a W3 tvoří ve vchodu téměř jednolitě souvrství, při jehož povrchu jsme získali tříštěné kosti soba a vlka /magdalénien/ a na přechodu do podložních rezivě hnědých hlin /W 1-2/ křemencové nástroje starého aurignacienu, provázené ojedinělými uhlíčky /2 jádra, 2 větší čepele, 5 ústěpů, z nichž je jeden je místně retušován/. Starší sedimenty však zatím nebyly vytěženy. Zmíněné nálezy budou mít značný význam, neboť usnadní srovnáním spolehlivější výklad týchž industrií z jeskyně Pekárny. Kromě zmíněných dvou nalezových horizontů paleolitických přinesl výzkum nálezy drobných střepů nádob, jako další doklady o dočasném pobytu člověka v pozdějších obdobích /eneolit/. Zjišťovací archeologické práce v jeskyni Liščí díra budou dokončeny v roce 1960.

Feststellungsarbeiten im Fuchsloch (Liščí díra) im südlichen System des Mährischen Karstes legten die frühere Sonde von M. Kříž im Eingange der Höhle frei, untersuchten den oberen Teil der Sedimente in der westlichen Hälfte des überwölbten Raumes und fast den gesamten Vorraum, der durch eine breite Wächte (abri) geschützt ist. Das Profil der Sonde, welche die Felsenunterlage

in einer Tiefe von 450cm erreichte, analysiert J. Pelíšek. Auf dem Boden lag grober Sand und Gerölle, in der oberen Schichte mächtige buntverfärbte Lehmerden, die mit feinem Sand und Horizonten von Kalkkonkretionen und Sinter durchlegt waren. In der Schichte zwischen der schokoladefarbigen Erde des W 1-2 und des Lösses W2 wurden Quarzit-Werkzeuge des alten Aurignacien, beim Niveau der Lösslage W3, Rentier- und Wolfsknochen, in der Oberflächenschichte Gefäßscherben (Äneolithikum) gewonnen.

- - - - -

Stopy pobytu paleolitického člověka v Archlebově.

Josef Skutil

V Archlebově (okr. Ždánice), ležícím ve Ždánském lese na Spáleném potoku, tekoucím do Trkmanky (233 m), jehož cihelnu vedl v patrnosti již M. Kříž / 1903 /, zjistil na "Archlebovských Malinách" slibné stopy pobytu paleolitického člověka V. Broukal ze Žarošic. Získal zde cele bíle patinovanou čepel bez hrotu se širokým pilovitým vrubem po pravé straně /6,4;2,3;0,6/, dále čepelovité cele bíle patinované škrabadélko pečlivě v čele opracované /2,5;2,3;0,6/ a konečně ostře zahrocenou čepelku celeobvodově drobně retušovanou /3,4;1,2;0,3/. Tyto drobné nálezy povedou jistě k zjištění stanice.

- - - - -

Im Archlebov /Bez. Ždánice/ im Steinitzerwalde wurden drei weisspatinierte Feuersteinartefakte gefunden.